

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради
Бердянського державного
педагогічного університету
від 15.08.2022 р., протокол №1

Стилістика англійської мови

(назва освітнього компоненту)

ПРОГРАМА

обов'язкової навчальної дисципліни

підготовки	бакалавра (назва ступеня вищої освіти)
спеціальності	014 Середня освіта (шифр і назва спеціальності)
предметної спеціальності	014.02 Середня освіта. Мова та література (шифр і назва предметної спеціальності) (із зазначенням мови)
спеціалізації	014.021 англійська мова і література (шифр і назва спеціалізації)
освітньо-професійної програми	«Середня освіта (англійська мова і література)» (назва освітньо-професійної програми)

Бердянськ, 2022

ВСТУП

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Стилістика англійської мови» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта (англійська мова і література)» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.02 Середня освіта. Мова та література (із зазначенням мови), спеціалізації 014.021 англійська мова і література.

Предметом навчальної дисципліни є стилістичні засоби мови, стилістичні прийоми, їх структура, визначення, класифікація, стилістичні функції, особливості стилістичних засобів та прийомів різножанрових текстів.

Міждисциплінарні зв'язки: англійська мова, методика навчання предмета (англійська мова і зарубіжна література), історія англійської мови, лексикологія англійської мови.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета курсу «Стилістика англійської мови» – формування у здобувачів вищої освіти уявлення про основи стилістичної організації тексту, типи стилістичних прийомів та засоби виразності, співвіднесеність усіх мовних рівнів для актуалізації основної ідеї твору та рівнів його потенційної інтерпретації.

1.2. Основним завданням вивчення дисципліни «Стилістика англійської мови» є навчити здобувачів вищої освіти розрізняти особливості мовлення в різних сферах функціонування мови та різноманітних мовленнєвих ситуаціях, свідомо відбирати мовностилістичні засоби для повноцінної й ефективної передачі відповідної інформації, розвинути у здобувачів вищої освіти вміння і навички стилістичного аналізу, а також уміння визначати реально існуючі особливості мовних явищ у текстах різних функційних стилів і передавати їх засобами рідної мови.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких компетентностей та продемонструвати результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<p>ЗК 4.Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.</p> <p>ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 6. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях</p> <p>ЗК 8. Здатність спілкуватися іноземною мовою</p> <p>ЗК 9. Здатність використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності.</p> <p>СК 8. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії англійської мови, теорії та історії</p>	<p>ПРН 5. Знати і розуміти сучасні філологічні й дидактичні засади навчання англійської мови та зарубіжної літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку англійської мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.</p> <p>ПРН 6. Володіти комунікативною компетентністю з української та англійської мов (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), бути здатним удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.</p> <p>ПРН 8. Уміти застосовувати різні види аналізу художнього твору, визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в</p>

зарубіжної літератури в практиці навчання у закладі загальної середньої освіти.

СК 9. Здатність дотримуватися сучасних мовних норм з англійської та української мов, володіти англійською мовою, використовувати різні форми й види комунікації в освітній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту.

СК 11. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу текстів.

літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРН 9. Уміти порівнювати мовні та літературні факти, явища, визначати їхні подібності й відмінності.

ПРН 10. Уміти забезпечити діалог культур у процесі вивчення англійської мови та зарубіжної літератури, створювати умови для міжкультурної комунікації.

ПРН 11. Уміти використовувати гуманістичний потенціал англійської мови та зарубіжної літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС / 90 годин.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Theme 1. Generalities of Stylistics. The notion of Stylistics. Types of Stylistics. Connection of stylistics with other branches of linguistics. The notion of functional style. The notion of norm. The notion of form. The notion of text. The notion of context. Types of context. The notion of speech. The notion of writing. Expressive means. Stylistic devices. Tropes. Imaginary.

Theme 2. Functional Styles. Extralingual factors of communication. Bookish and colloquial styles. The style of official documents. The style of scientific prose. The newspaper style. The publicistic style. The belletristic style. The colloquial styles. The literary colloquial style. The informal colloquial style. Dialects. Special colloquial English.

Theme 3. Stylistic Lexicology. Word stock. A word. Semantic structure. Denotational and connotational meanings. Neutral words. Common literary words. Poetic words. Terms. Obsolescent and obsolete words. Archaic words. Barbarisms. Foreignisms. Neologisms. Common colloquial vocabulary. Jargonisms. Professionalisms. Dialecticisms. Vulgar words. Slang. Idioms.

Theme 4. Morphological Stylistics. Morpheme. Morphemic repetition. Extension of morphemic valency. Transposition. Stylistic potential of nouns. Transposition of articles. Transposition of verbs. Transposition of adjectives. Transposition of pronouns. Morphological expressive means. Stylistic significance. Occasional words.

Theme 5. Phonetic and Graphic Expressive Means and Stylistic Devices. Versification. Rhyme. Rhythm. Instrumentation. Alliteration. Assonance. Onomatopoeia. tone. Graphic expressive means. Punctuation. The full stop. The comma. Brackets. Round brackets. Square brackets. The dash. The exclamation mark. The hyphen. The oblique stroke. Suspension marks. The colon. The semicolon. Capital letters. Text segmentation. A paragraph. A heading. Layout.

Theme 6. Stylistic Semasiology. Figures of Substitution. Additional expressive, evaluative, subjective connotations. Tropes. Lexico-semantic Stylistic Devices. Figures of Substitution. Hyperbole. Meiosis. Litotes. Metonymy. Synecdoche. Periphrasis. Euphemism. Metaphor. Epithets. Antonomasia. Personification. Allegory. Irony.

Theme 7. Stylistic Semasiology. Figures of Combination. Figures of identity (simile, synonyms). Figures of contrast (oxymoron, antithesis). Figures of inequality (climax, anticlimax, zeugma, pun).

Theme 8. Stylistic Syntax. An elliptical sentence. A nominative sentence. Aposiopesis. Asyndeton. Parceling. Stylistic repetition. Consecutive contact repetition. Anaphora. Epiphora. Framing. Linking. Chiasmus. Enumeration. Polysyndeton. Parallelism. Inversion. Detachment. Rhetoric questions.

Theme 9. Stylistic analysis of texts of different functional styles and genres. Text as an object of linguostylistic analysis. Basic elements of a stylistic analysis of the text. Theme and idea of the text. Compositional structure of the text. Language levels of the text. The categories of the text. Expressive means and stylistic devices. Stylistic features of the text. The language register or combination of different registers (formal, semi-formal, neutral, semi-informal, informal etc.).

Theme 10. The problem of functional style and individual manner of the author. The author's individual style. Approaches to the study of peculiarities of the author's individual style. Elements of style; word choice, sentence fluency and voice. Linguo-cultural individuality. Image-stylistic structure. Four writing styles: expository, descriptive, persuasive and narrative.

3. Рекомендована література

Основна

1. Дубенко О. Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов. Посібник для студентів. Вінниця: НОВА КНИГА, 2011. 224 с.
2. Єфімов Л. П., Ясінецька О. А. Стилiстика англiйської мови i дискурсивний аналіз. Навчально-методичний посiбник. Вінниця: НОВА КНИГА, 2013. 240 с.
3. Кухаренко В. А. Практикум зі стилістики англійської мови: підручник. Вінниця: НОВА КНИГА, 2013. 160 с.
4. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту: підручник для філологічних факультетів. Вінниця: НОВА КНИГА, 2012. 130 с.

Додаткова

1. Арнольд И. В. Стилiстика. Современный английский язык. Москва: Флинта: Наука, 2004. 384 с.
2. Бережан Л. В. Еліптичні спонукальні речення: Конспект лекцій зі спецкурсу. Чернівці: Рута, 1999. 80 с.
3. Вербицька О. А. Термінологічна лексика і метафоризація. Мовознавство. 1983. №6. С. 47-50.
4. Лотоцька К. Стилiстика англiйської мови: навчальний посiбник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2008. 254 с.
5. Шиманович І.В. Функціонально-стильовий потенціал лексичних засобів у творчому доробку Едгара По Мова і соціум: етнокультурний аспект: матеріали V Міжнар. наук. конф. молодих учених, м. Бердянськ, 17-18 верес. 2015 р : [зб. тез / гол. ред. О. П. Колінько]. Бердянськ: БДПУ. 2015. С. 65–67.
6. Шиманович І.В. Особливості семантики фразеологічних одиниць із зоонімами в корпусі англійської мови //Людина в мовному просторі: історична спадщина, проблеми, перспективи розвитку: матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Бердянськ, 12 травня 2020 р.) [Електронний ресурс] / упоряд.: В.В. Богдан, Б.А. Салюк, А.М. Сердюк. Бердянськ: БДПУ. 2020. С. 72-75.
7. Bradford Stull. The Elements of Figurative Language. London: Prentice Hall, 2002. 240 p.
8. Shymanovych I. Functioning of birds' names in the structure of English phraseological units // Людина в мовному просторі: історична спадщина, проблеми, перспективи розвитку: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції (19 – 20 травня 2016 р.): збірник тез / упорядники: І. Я. Глазкова, В. В. Богдан. Бердянськ: БДПУ. 2016. С.265-267.
9. Wales K. A Dictionary of Stylistics. London: Longman, 2001. 400 p.
10. Wright L., Hope J. Stylistics: A Practical Coursebook. London: Routledge, 1995. 155 p.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ. URL: www.bdpu.org/library
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. A topically organized list of resources elsewhere on the Internet that may be of interest to the linguist. URL: <https://www.sil.org/linguistics/topical-links>
4. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/ru/>
5. Google Академія. URL: <https://scholar.google.com>
6. International linguistic community online. URL: <https://linguistlist.org>
7. Longman Dictionary of Contemporary English. URL: <https://www.ldoceonline.com>
8. Slang dictionary. URL: <https://www.urbandictionary.com>
9. URL: [https://en.wikipedia.org/wiki/Stylistics_\(field_of_study\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Stylistics_(field_of_study))
10. URL: <http://www.britannica.com/science/stylistics>
11. URL: <https://www.llas.ac.uk/resources/gpg/2755>
12. URL: http://www.myenglishpages.com/site_php_files/writing-stylistics.php
13. URL: <http://literarydevices.net/>
14. <https://www.futurelearn.com/courses/what-is-poetry>
15. <https://www.futurelearn.com/courses/shakespeares-language>
16. <https://www.futurelearn.com/courses/how-to-read-a-poem-york>

4. Методи навчання:

1. Словесні методи: розповідь, бесіда, лекція, дискусійний аналіз.
2. Практичні методи: усні вправи – усний аналіз фактичного матеріалу на базі засвоєння теорії, письмові вправи – конспектування, письмові вправи на множинний вибір, стилістичний аналіз автентичного твору.
3. Робота з підручниками та науковими статтями.

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

6. Система оцінювання.

Внутрішня університетська шкала оцінювання

Шкала оцінювання, що використовується в університеті	Шкала оцінювання ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)